

Huismussen in Noordwijk aan Zee

Jelle van Dijk

Elke tien jaar verschijnt een Rode Lijst van de Nederlandse broedvogels. Daarin is te lezen welke vogelsoorten in hun voortbestaan worden bedreigd of in zo'n tempo afnemen dat ook zij zeldzaam zullen worden. De lijst die in 2004 verscheen, trok de aandacht van alle kranten en nieuwsrubrieken. Op de nieuwe Rode Lijst was namelijk de Huismus verschenen!

Natuurlijk zijn er nog veel mussen in ons land - schatting ruim een half miljoen- maar de achteruitgang sinds 1990 wordt op meer dan 50% geschat. Reden genoeg om deze soort op de Rode Lijst te plaatsen.

Op veel plaatsen zijn Huismussen te zien. Bij de Nationale Tuinvogeltelling van 23 en 24 januari 2010 bleek de Huismus de talrijkste tuinvogel van ons land te zijn. Sinds de Huismus op de Rode Lijst staat, krijgt deze soort veel meer aandacht. Uit allerlei reacties blijkt ook, dat veel mensen de aanwezigheid van mussen in en rond hun huis waarderen.

Vroeger was dat wel anders. Mussen waren ingedeeld bij "schadelijk gevogelte" en mochten onbeperkt worden gevangen en geschoten. Die schade bestond vooral uit het aanpikken van uitlopend zaaigoed en het eten van graankorrels uit de halmen van nog niet gemaaide korenvelden. De bekende jager-ornitholoog Baron Schnouckaert van Schauburg schreef in 1917, na zijn bezoek aan Noordwijk, dat hij in onze woonplaats gelukkig geen kraaien en ander 'rooversgebroed' aantrof, maar wel dat hij zelfs in de duinen nog Huismussen zag: "die ellendige beesten zelfs in het duin, kilometers van mensenwoningen verwijderd."

Over de Huismussen in onze regio weten we sinds enkele jaren wat meer. Hein Verkade telde de Huismussen in Noordwijk-Binnen, Peter Spierenburg in Katwijk-Noord en ondergetekende in Noordwijkerhout en De Zilk. In dit artikelje komt de mussenstand van Noordwijk aan Zee aan bod. De resultaten kwamen tot stand door in april 2009 alle straten af te lopen. Het bleek niet steeds mogelijk ook de achterkant van de huizen goed te bekijken. In veel gevallen was er een slopje, maar vaak waren deze passages zo smal en van zulke hoge muren of schuttingen voorzien, dat een blik op de dakgoten niet mogelijk was. Het aantal van 67 paren moet dan ook echt als een minimum worden beschouwd. Daarom meteen de oproep om

huismussen door te geven, met name uit straten waar nu geen of vrijwel geen mussen zijn ingetekend.

Een blik op het kaartje maakt duidelijk, dat de mussen heel ongelijk over Noordwijk aan Zee zijn verdeeld. Veruit de meeste mussen zijn ten noorden van de Quarles van Uffordstraat te vinden. Straten met flink wat mussen zijn de Egbert de Groot Straat en Daniël Noteboomstraat. In Duinpark-Hoog vond ik geen mussen, maar in Duinpark-Laag bleek de L. Hellenberghof een goede plek te zijn (hoe kan het ook anders), terwijl ook de W. van Beelenstraat en de strook tussen Duinweg en Derk Bolhuisstraat er uit sprongen. De hoogste dichtheid werd vastgesteld tussen Wantveld en Bosweg. De Huismussen die regelmatig op de terrassen van Playa Bianca en Koele Costa rondhippen, zijn vermoedelijk uit deze kolonie afkomstig.

Ten zuiden van de Quarles zien we een kleine concentratie aan de Golfweg en aan de Prins Bernhardstraat. Verder zuidelijk wordt het een stuk stiller. Langs de Schoolstraat bleef het aantal al bij twee steken en bij de Gereformeerde Kerk (nu PKN) aan de Huis ter Duinstraat waren ook nog enkele mussen te vinden. Teleurstellend was het vrijwel ontbreken van Huismussen in de villawijken Dobbelmannduin en De Zuid. Aan de Boerhaaveweg (verlengde Ligusterweg) bleken bij huize Tom Poes twee mussen te tsjilpen. Verder kon ik alleen bij Hotel Zonne aan de Rembrandtweg nog enkele mussen vinden.

Bij zijn onderzoek naar Huismussen in Noordwijk-Binnen, heeft Hein Verkade de wijk Grashoek links laten liggen. Om het overzicht voor de bebouwde kom van Noordwijk te completeren heb ik op 22 april ook deze woonwijk onderzocht. Het leverde helaas maar zeven paren op. Zes paren hadden een plekje uitgekozen in de noordpunt van de wijk (Dreefkant) en in de rest van de wijk kon ik nog maar één paartje vinden, na aanwijzing van een buurtbewoonster (Zonnekant).

Met bovenstaande inventarisatie is nu redelijk goed bekend, hoe het met de Huismussen in de woonkernen is gesteld. In het buitengebied broeden gelukkig ook nog heel wat Huismussen. Vooral als het een beetje rommelig is, met schuurtjes en heggen, zoals hier en daar langs de Zilkerduinweg, de Leidse Trekvaart, de Kraaierslaan en de Boender, kunnen we Huismussen verwachten. Wellicht een andere keer iets over de Huismussen in het buitengebied.

